

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізитивна навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>07 Менеджмент та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>
Освітня програма	<i>Менеджмент і бізнес-адміністрування</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>II курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів/150 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен/реферат, МКР</i>
Розклад занять	<i>Згідно розкладу http://rozklad.kpi.ua/Schedules/LecturerSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: к.е.н., доцент, Лазоренко Таїсія Василівна, taisa-@ukr.net Практичні / Семінарські: к.е.н., доцент, Лазоренко Таїсія Василівна, taisa-@ukr.net к.е.н., доцент, Чупріна Маргарита Олександрівна, ma.chuprina@gmail.com к.е.н., доцент, Воржакова Юлія Петрівна, julija.vorzhakova@gmail.com к.е.н., ст. викладач, Омельченко Ганна Ігорівна, omelchenkoanny@gmail.com
Розміщення курсу	https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=1204

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Предмет навчальної дисципліни – закони та загальні принципи управління, які визначають порядок формування, функціонування та розвитку систем управління організаціями.

Метою дисципліни є формування у студентів здатностей:

ЗК 5 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, зокрема, знання та розуміння законів, закономірностей та загальних принципів менеджменту, специфіки завдань у сфері управління організацією, ролі менеджменту у забезпеченні розвитку сучасного підприємства;
ФК 1 – здатність визначати та описувати характеристики організації, зокрема визначати та описувати мету, організаційну структуру, систему технологій, кадровий склад і організаційну культуру підприємства;

ФК 4 – вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними, зокрема, набуття вмінь побудови організаційних структур управління різних типів, системи міжфункціональних зв'язків, їх особливості;

ФК 5 – здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту, зокрема, через систему конкретних функцій менеджменту пов'язаних з плануванням і організацією діяльності, мотивуванням працівників, контролюванням діяльності та розуміти взаємозв'язок конкретних і загальних функцій менеджменту;

ФК 15 – здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички, зокрема, здатність діяти відповідно до свого бачення досконалості і прекрасного, демонструючи при цьому

єдність мети і волі, невгамовну енергію, вміння вести за собою за рахунок власного прикладу, компетентності, рішучості, цілеспрямованості, впевненості, вміння пробуджувати ентузіазм, формувати єдину команду.

Студенти після засвоєння дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

ЗН 2 – теорії, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства, у тому числі підходів до управління промисловими підприємствами, зокрема аналізу й узагальнення матеріалів у певній системі, порівняння фактів на основі здобутих з різних джерел знань; причинно-наслідкових зв'язків в організаціях; механізму взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту;

ЗН 4 – методів менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації; зокрема економічних, адміністративних, соціально-психологічних, технологічних методів як результатів реалізації функцій менеджменту з урахуванням специфіки галузі діяльності;

ЗН 5 – дієвих інструментів мотивування персоналу організації, зокрема знання раціонального оцінювання працівників та вміння їх застосування в кожній конкретній ситуації; атестування персоналу та використання результатів в системі мотивування; взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування;

ЗН 6 – причин стресу, засобів адаптації себе та членів команди до стресової ситуації, засобів до її нейтралізації, зокрема знання гігієнічних потреб працівників, а також мотиваційних теорій та способів стимулювання працівників.

Уміння:

УМ 2 – описувати зміст функціональних сфер діяльності організації, у тому числі функціональних галузей бізнесу у сфері управління промисловими підприємствами, зокрема, вміння побудови організаційних структур управління різних типів, встановлення зв'язків та підпорядкованість ланок, права, обов'язки, повноваження і відповідальність кожної ланки; розробки технології з прийняття та реалізації управлінських рішень;

УМ 3 - демонструвати навички виявлення проблемних ланок менеджменту організації та обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на їх оптимізацію, зокрема вміння аналізувати стан управління в організації та методів удосконалення управління організацією;

УМ 4 – демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи, зокрема демонструвати комунікативні навички, формувати єдину команду, вміння управляти конфліктами, структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців, визначати черговість робіт, розраховувати термін їх виконання; з урахуванням ділових та особистісних рис добирати виконавців, розподіляти завдання; вміння вести за собою за рахунок власного прикладу, компетентності, рішучості, цілеспрямованості, впевненості, вміння пробуджувати ентузіазм;

УМ 6 - оцінювати правові, соціальні та економічні наслідків функціонування організації, у тому числі у сфері управління та адміністрування промислових підприємств, а саме вміти застосовувати методи та інструменти оцінки ефективності управління та наслідків впливу управління на результативність функціонування організації в цілому;

УМ 8 – демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності, зокрема уникати в процесі управління будь-яких висловлювань та суджень стосовно підлеглих, що не відповідають нормам етики та моралі, прийнятим в організації, або порушують честь та гідність людини як особистості;

УМ 11 – виявляти навички організаційного проектування, зокрема вміти аналізувати та розробляти організаційну структуру підприємства, делегувати повноваження та відповідальність підлеглим.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Основи менеджменту» займає важливе місце в структурно-логічній схемі освітньої програми. Передують даній дисципліні «Макроекономіка», «Тайм-менеджмент», також

дисципліни, які забезпечуються дисципліною: «Захист прав споживачів», «Менеджмент регіонального розвитку», «Операційний менеджмент», «HR менеджмент» тощо.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту
2. Закони, закономірності та принципи менеджменту
3. Історія розвитку менеджменту
4. Організації як об'єкти управління
5. Функції та технологія менеджменту
6. Планування як загальна функція менеджменту
7. Організування як загальна функція менеджменту
8. Мотивування як загальна функція менеджменту
9. Контролювання як загальна функція менеджменту
10. Регулювання як загальна функція менеджменту
11. Методи менеджменту
12. Управлінські рішення
13. Інформація і комунікації в менеджменті
14. Керівництво та лідерство
15. Відповідальність та етика в менеджменті
16. Організаційні зміни й ефективність менеджменту

4. Навчальні матеріали та ресурси

4.1. Базова література

1. Друкер П.Ф. Менеджмент / Питер Ф. Друкер и Джозеф А. Макьярелло; [пер. с англ. А. Н. Свирид; под ред. А. В. Назаренко; предисл. Джима Коллинза]. – М.; СПб.; К.: Вільямс, 2010. – 699 с.
2. Дяченко Т.О. Основи менеджменту: навч. посібник / Т. О. Дяченко; М-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т. – К.: Кондор, 2010. – 174 с.
3. Менеджмент: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. Спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства», «Управління персоналом та економіка праці» / Т.В.Лазоренко, М.П.Лазаренко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,08 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 164 с.
4. Менеджмент: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. Спеціальності 051 «Економіка», освітніх програм «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Економіка бізнес-підприємства», «Управління персоналом та економіка праці», «Бізнес-аналітика»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.В.Лазоренко, О.В. Гук. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,08 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 105 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/30078>
5. Менеджмент: підручник / [Єрмошенко М. М. та ін.; за заг. ред. М. М. Єрмошенка]. Нац. акад. упр. - К.: Нац. акад. упр., 2011. - 652 с.: іл., табл.
6. Мескон М.Х. Основы менеджмента / Майкл Х. Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури; [пер. с англ. и ред. О. И. Медведь]. –3-е изд. – М.; СПб.; К.: Вільямс, 2009. – 665 с.
7. Основи менеджменту. Теорія і практика : навчальний посібник / Г. Є. Мошек [та ін.] ; за ред. Г. Є. Мошека. - Київ : Ліра-К, 2017. - 528 с.
8. Осовська Г. В. Основи менеджменту : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : "Кондор", 2008. – 664 с.
9. Сидорчук О.Г. Основи менеджменту: навч. посіб. / О. Г. Сидорчук, І. І. Артим; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 215 с.: іл., табл.

Допоміжна література:

10. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 326 с.
11. Веснин В.Р. Основы менеджмента Basics of management: учебник / В.Р. Веснин. - М.: Проспект, 2011. - 306 с. ил.
12. Керівник і керівництво: інноваційні підходи / [упоряд. Л. В. Галіцина]. - К.: Шк. світ, 2011. - 110, [1] с.
13. Куриляк В.Є. Менеджмент: міжцивілізаційні і міжкультурні основи / В.Є. Куриляк. - К.: Кондор, 2010. - 480 с.: іл., табл.
14. Кучеренко Д.Г. Менеджмент: курс лекцій / Д. Г. Кучеренко; М-во праці та соц. політики України, Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К.: ІПК ДСЗУ, 2009. - 212 с.: іл., табл.
15. Менеджмент організації малого та середнього бізнесу: підручник / І. А. Ігнат'єва, О. М. Паливода, Р. В. Янковой; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. — К.: КНУТД, 2012. — 242 с.: рис., табл.
16. Менеджмент персоналу організацій: навч. посіб. / А. М. Березюк, Е. А. Божко, О. М. Скачков; Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". — Х.: ХАІ, 2011. — 119 с. — Бібліогр.: с. 108-109. — укр.
17. Менеджмент системи управління в умовах інституційної глобалізації: [монографія] / В. В. Зінченко. — К.: Люксар, 2012. — 862 с.: рис., табл.
18. Мінцберг Генрі Анатомія менеджменту : ефективний спосіб керувати компанією / Генрі Мінцберг ; переклав з англійської Роман Корнута. - Київ : Наш формат, 2018. – 397 с.
19. Менеджмент : графічна і таблична візуалізація : навчальний посібник / О. Є. Кузьмін [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. - 206 с.
20. Постнекласичний менеджмент: монографія / М. О. Нестерова. — К., 2011. — 126 с. — Бібліогр.: с. 113-125.
21. Проблеми теорії і практики менеджменту: навч.-метод. посібник / М-во освіти і науки України, Тернопільський державний техн. ун-т ім. Івана Пулюя, Академія соц. управління, Наукове товариство ім. Шевченка ; [авт.-уклад. Б. М. Андрушків, О. І. Вівчар, В. Л. Гевко, Н. Б. Кирич та ін. ; наук. ред. Б. М. Андрушків]. – Тернопіль: Терно-граф, 2009. – 312 с.
22. Сравнительный менеджмент. Курс лекций / [Д. В. Олянич и др.]. - Ростов н/Д: Феникс, 2010. - 317 с.: ил., табл.
23. Стратегічне планування як фактор конкурентоспроможності: теоретичний та практичний аспекти / В. П. Мікловда [та ін.]. - Ужгород: Закарпаття, 2011. - 201 с.: іл., табл.
24. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ф. І. Хміль. - Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2019. - 332 с.
25. Управління персоналом сучасної організації: навч. посіб. / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, Н. О. Сімченко, Н. І. Ситник, В. Е. Грамотнев; Ред.: Т. В. Лазоренко; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — К., 2011. — 333 с.
26. Шпак Н.О. Основи комунікаційного менеджменту промислових підприємств / Н. О. Шпак; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2011. - 325 с. : іл., табл.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни(освітнього компонента)

Назва розділів, тем	Розподіл за видами занять			
	Всього	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	8	1	4	3

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту	4	1	-	3
Тема 3. Історія розвитку менеджменту	6	1	2	3
Тема 4. Організації як об'єкти управління	7	1	2	4
Тема 5. Функції та технологія менеджменту	6	1	1	4
Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту	8	1	3	4
Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту	10	2	4	4
Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту	6	1	2	3
Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту	6	1	2	3
Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту	6	1	2	3
Тема 11. Методи менеджменту	6	1	2	3
Тема 12. Управлінські рішення	6	1	2	3
Тема 13. Інформація і комунікації в менеджменті	6	1	2	3
Тема 14. Керівництво та лідерство	7	2	2	3
Тема 15. Відповідальність та етика в менеджменті	4	1	-	3
Тема 16. Організаційні зміни та ефективність менеджменту	8	1	4	3
Модульна контрольна робота	6		2	4
Реферат	10			10
Екзамен	30			30
Всього	150	18	36	96

Тиждень навчання	Тема	Опис	
1-2	1.Сутність, роль та методологічні основи менеджменту 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту	Лекція 1 Практичне заняття 1, 2	Кейс Презентація
3-4	3.Історія розвитку менеджменту 4. Організації як об'єкти управління	Лекція 2 Практичне заняття 3, 4	Опитування Презентація
5-6	5. Функції та технологія менеджменту 6.Планування як загальна функція менеджменту	Лекція 3 Практичне заняття 5,6	Кейс Презентація Тестування
7-8	7. Організування як загальна функція менеджменту	Лекція 4 Практичне заняття 7,8	Презентація МКР 1
9-10	8.Мотивування як загальна функція менеджменту 9.Контролювання як загальна функція менеджменту	Лекція 5 Практичне заняття 9,10	Опитування Презентація
11-12	10. Регулювання як загальна функція менеджменту	Лекція 6	Кейс Презентація

	11. Методи менеджменту	Практичне заняття 11,12	
13-14	12. Управлінські рішення 13. Інформація і комунікації в менеджменті	Лекція 7 Практичне заняття 13, 14	Кейс Презентація Опитування
15-16	14. Керівництво та лідерство	Лекція 8 Практичне заняття 15,16	Презентація МКР 2
17-18	15. Відповідальність та етика в менеджменті 16. Організаційні зміни та ефективність менеджменту	Лекція 9 Практичне заняття 17,18	Тестування

6. Самостійна робота студента

Види самостійної роботи

- підготовка до аудиторних та практичних занять,
- написання та захист реферату впродовж семестру, останній термін презентації – за два тижні до кінця семестру

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Зазначається система вимог, які викладач ставить перед студентом:

- правила відвідування занять (як лекцій, так і практичних): Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме участі у ділових іграх, аналізі конкретних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.
- правила захисту реферату: чіткість та аргументованість відповідей на запитання, представлення сучасного аналітичного матеріалу;
- правила призначення заохочувальних та штрафних балів: на розсуд викладача заохочувальні бали можуть бути отримані за додаткове проходження онлайн курсів, наукову активність, активну роботу на практичних заняттях, штрафні бали передбачаються за несвоєчасну здачу (більш, ніж на 1 тиждень) будь-якого виду завдань, порушення правил відвідування та поведінки на заняттях;
- політика дедлайнів та перескладань: видаючи кожне завдання викладач встановлює дедлайн, порушення якого може впливати на оцінку (зниження максимум можливого балу на 25%), тести, МКР, експрес-опитування здаються лише у призначений день, перескладати мають можливість лише ті студенти, що пропустили заняття з поважної причини. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання екзамену в основну сесію.
- політика щодо академічної доброчесності : викладач може перевіряти реферат студента на плагіат.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає систематичну роботу студентів протягом семестру і складається з наступних заходів:

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- відповіді студента на практичних заняттях з лекційного матеріалу;
- самостійна робота студентів;
- модульна контрольна робота ;
- презентаційна доповідь студента з проблемних питань;
- реферат.

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Відповіді на запитання з теми лекції. Ваговий бал – 5. Максимальна кількість балів за відповіді на всіх практичних заняттях дорівнює 5 балів x 3=15 балів.

2.2. За самостійну роботу студентів на практичних заняттях (у т.ч. робота в малих групах, аналіз конкретних ситуацій, прийняття участі у дидактичних іграх), результати якої оформлюються в письмовому вигляді, нараховується (макс 15 балів)

2.3. Модульний контроль (макс 10 балів)

2.4. Написання реферату (макс 15 балів)

2.5. Доповідь студента з проблемних питань (макс 5 балів)

3. Умовою допуску до екзамену є написання МКР, зарахування реферату та стартовий рейтинг не менше 36 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- *перелік тем для виконання реферату – додаток А;*
- *можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу.*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом, к.е.н., доцентом, Лазоренко Таїсією Василівною

Ухвалено кафедрою менеджменту (протокол № 17 від 08.06.08.2021р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №10 від 15.06.2021р.)

Теми рефератів

1. Зародження і розвиток менеджменту у світі та Україні
2. Внесок М.Тугана-Барановського в розвиток науки про менеджмент
3. Організація робочого місця менеджера
4. Порівняльна характеристика японської та американської систем менеджменту
5. Особливості німецької системи менеджменту
6. Формування системи мотивування за шведською моделлю
7. Сутність системи управління за результатами у фінському менеджменті
8. Особливості технології французького менеджменту
9. Особливості китайської системи менеджменту
10. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування
11. Організаційна культура як чинник підвищення ефективності діяльності організацій
12. Проблеми міжособистісних стосунків у колективах
13. Стратегія діяльності організації: сутність, завдання, класифікація
14. Франчайзинг як взаємовигідна форма співробітництва
15. Формування системи управління персоналом підприємства
16. Конфлікти як об'єкт керівництва
17. Діловий етикет в бізнесі
18. Функціонування формальних та неформальних груп в організації
19. Організаційна культура як чинник підвищення ефективності діяльності організацій
20. Комп'ютеризація контрольних операцій в організації
21. Методи оптимізації управлінських рішень
22. Прогнозування як ефективний спосіб оптимізації управлінських рішень
23. Застосування способів моделювання з метою оптимізації управлінських рішень
24. Проблеми прийняття раціональних управлінських рішень в організації
25. Сутність та роль лідерства в системі управління організацією
26. Типологія лідерів
27. Комунікації ділових партнерів
28. Особливості спілкування та проведення переговорів з іноземними контрагентами
29. Методи формування стресостійкості у менеджера та засади лідерства
30. Управління організаційними змінами

